

Doniyor Kitobi — To‘qson Yettinchi Qism

Ilyosning uch karra tatbiqi: Zamonaviy Bobil qarama-qarshiligining bashoratli dinamikasini ochib berish

Jeff Pippenger

2024-02-29

Ilyosning uch karra tatbiqi oxirgi kunlardagi Ilyosning tashqi unsurlarini ifodalaydi. Ilyos bir kishini anglatadi, ammo u shu bilan birga odamlar harakatini ham anglatadi. Xabarchi Ilyos bilan birlashadigan odamlar harakati Laodikiyaga xos ahvol va tajribadan olib chiqiladi.

Ilyos butun xalq oldiga kelib, dedi: Qachongacha ikki fikr orasida ikkilanib yurasizlar? Agar Egamiz Xudo bo‘lsa, Unga ergashinglar; ammo agar Baal bo‘lsa, o‘shanga ergashinglar. Xalq esa unga bir og‘iz ham javob qaytarmadi. So‘ng Ilyos xalqqa dedi: Men, faqat men yolg‘iz, Egamizning payg‘ambari bo‘lib qoldim; Baalning payg‘ambarlari esa to‘rt yuz ellik kishidir. 1 Shohlar 18:21, 22.

Birinchi yoki uchinchi farishtaning harakatida bo‘ladimi, o‘sha davrning xabarchisi bilan birlashganlar yo Sardis jamoati, yo Laodikiya jamoati bilan ifodalangan tarixdan olib chiqildilar. Har ikkala jamoat ham Ilyosning xalq ikki fikr orasida qachongacha ikkilanib turishi haqidagi savoli bilan ifodalanadi. Ular ikkilanib turgan ikki fikr Habakkukning “bahsi” bilan ifodalanadi. Habakkukning ikkinchi bobidagi “bahs” to‘g‘ri yoki noto‘g‘ri metodologiya o‘rtasidagi bahsdir. Bahs vaqti yetib kelganda mavjud bo‘lgan odamlar — xoh Millerchilar tarixida, xoh oxirgi kunlar tarixida bo‘lganlar — devor ustidan tushib, bir tarafni tanlash kerakmi-yo‘qmi, degan masalada noaniq bo‘ladilar; agar tushish kerak bo‘lsa, devorning qaysi tomoniga tushishlari lozimligi borasida ham noaniq bo‘ladilar. Shuning uchun ular bir og‘iz ham javob bermaydilar.

Rabbiy birinchi va uchinchi farishtalar tarixida shunday bir sinovni tayin etdiki, u orqali munozaraning bir tomoni — murtad protestantizmning ilohiyotchilik metodologiyasi bilan ifodalangan tomonmi, yoxud Millerning bashoratlarni talqin qilish qoidalari metodologiyasimi, shu jumladan Future for America qabul qilgan qoidalar — kech yomg‘irning haqiqiy xabari ekanini namoyon etsin. Amerika Qo‘shma Shtatlarida tez orada joriy etiladigan yakshanba qonunidan boshlanishi lozim bo‘lgan Karmil tog‘i sinovi, xuddi Ilyos bilan va 1844-yildagi Millerchilar tarixida bo‘lgani kabi, Xudo O‘zining vakil xabarchisi kim ekanini aniqlab berishini talab qiladi. Ilyos bilan bo‘lgani kabi, kuzatib turgan, ammo bir pozitsiyani egallashni istamaganlar holatida ham, metodologiya oshkora bashoratlarning amalga oshishi orqali tasdiqlangan edi va tasdiqlanadi.

“Doniyorning va Yuhannoning bashoratlari tushunilishi kerak. Ular bir-birini talqin qiladi. Ular dunyoga har bir kishi tushunishi lozim bo‘lgan haqiqatlarni beradi. Bu bashoratlari dunyoda guvohlik bo‘lishi kerak. Ular mana shu oxirgi kunlarda amalga oshishi orqali o‘zlarini o‘zlari tushuntiradi.” Kress Collection, 105.

Olov tushib, Ilyosning qurbonligini yutib yuborganida, Xudo sukut saqlab kuzatganlarga Ilyos Uning vakili ekanini tasdiqlayotgan edi, ammo o‘sha paytgacha kelib Axab, Izabel va uning soxta

payg'ambarlari uchun allaqachon juda kech bo'lgan edi. Xuddi shu narsa Millerchilar tarixida 1844-yil 22-oktabrdan oldin ham sodir bo'lgan va u 1844-yil 22-oktabr bilan timsollangan, tez orada keladigan yakshanba qonunidan oldin yana sodir bo'ladi. Afsuski, o'sha voqeagacha qaror qilishni kutadiganlar, sukut bo'yicha, masalaning noto'g'ri tomonini allaqachon tanlab bo'lgan bo'ladilar. Ilyos xabarchisining tanlanishi uning Axab, Izabel va uning soxta payg'ambarlari bilan to'qnashuvidan oldin kelishi lozim. Ilyosning qurbonligini olov yutib yuborishi orqali tasdiq amalga oshirilgach, Ilyos soxta payg'ambarlarni o'ldirdi.

Soxta payg'ambar Muqaddas Kitob bashoratining oltinchi shohligidir, va u yaqin orada keladigan yakshanba qonuni paytida oltinchi shohlik sifatidagi hukmronligini yakunlaydi; aynan o'sha yerda Ilyos soxta payg'ambarlarni o'ldirgan edi. Shundan so'ng yomg'irning to'liq quyilishi boshlandi. Milleriylar tarixida xabarchi va uning xabari, shu vaziyatda murtad protestantizm sifatidagi o'z rolini bajo keltira boshlaganlar (bu Ilyosning guvohligidagi soxta payg'ambardir) hamda dunyoni Armageddonga yetaklaydigan uch kuchdan biri bilan qarama-qarshi qo'yilgan holda aniqlab berildi. Xudo 1844-yil 22-oktabrdan keyin yangi aniqlangan haqiqiy bashoratli harakat Uning yer yuzidagi ishini yakunlashini belgilagan edi, biroq bu harakat Laodikiyaga o'tdi va ko'p o'tmay "harakat" bo'lishdan to'xtadi, chunki u qonuniy ravishda qabul qilingan Cherkovga aylandi.

Birinchi Ilyosning ushbu jihatlarini yodda tutgan holda, endi oxirgi kunlarning uchinchi Ilyosi kim ekanini aniqlash va belgilash maqsadida ikkinchi Ilyosning bashoratli xususiyatlarini ko'rib chiqamiz. Iso Yahyo Cho'mdiruvchini Eski Ahdning so'nggi bashoratini bajo keltirgan zot sifatida ko'rsatdi.

Mana, Egamizning buyuk va dahshatli kuni kelishidan oldin Men sizlarga Ilyos payg'ambarini yuboraman; va u otalarning yuragini bolalarga, bolalarning yuragini esa otalariga qaratadi, toki Men kelib yer yuzini la'nat bilan urmayin. Malaki 4:5, 6.

Iso Yuhannoni kelishi kerak bo'lgan Ilyos deb ko'rsatgan bo'lsa-da, Yuhanno kelishi kerak bo'lgan Ilyos haqidagi bashoratning barcha unsurlarini to'la ravishda bajo keltirmadi, chunki uchinchi va so'nggi Ilyos Rabbiyning ulug' va dahshatli kuni oldidan keladi; bu esa Yetti Oxirgi Balolar davridir va u Masihning Ikkinchi Kelishi bilan yakun topadi. Shunga qaramay, Yuhanno ikkinchi Ilyos edi, va uning guvohligi birinchi Ilyosniki bilan qo'shilib, uchinchi va so'nggi Ilyosni aniqlab beradi hamda tasdiqlaydi.

Ilyos zamonaviy Bobilning ajdarho, mahluq va soxta payg'ambaridan iborat uch tomonlama ifodasiga qanday ro'baro' kelgan bo'lsa, xuddi shunday, Yahyo ham bir Rim hokimiyati (Hirod), nopok bir ayol (Hirodiya) va uning qizi (Salome)ga ro'baro' bo'ldi. Karmel tog'i 1844-yil 22-oktabrni timsol qilgan edi, bu esa o'z navbatida Amerika Qo'shma Shtatlaridagi yakshanba qonunini ifodalaydi. Yakshanba qonuni inqirozi chog'ida uch tomonlama ittifoq yuzaga keltiriladi.

"Xudoning qonunini buzgan holda Papalik tuzumini majburiy joriy etuvchi farmon orqali xalqimiz o'zini solihlikdan butunlay uzib qo'yadi. Protestantizm jarlik uzra qo'lini cho'zib, Rim hokimiyatining qo'lini ushlaganida, tubsizlik uzra qo'l uzatib, Spiritizm bilan qo'l biriktirganida, ushbu uch tomonlama ittifoq ta'siri ostida mamlakatimiz o'z Konstitutsiyasining protestant va respublikachi boshqaruv sifatidagi har bir tamoyilini rad etib,

papalikning yolgʻonlari va aldanishlarini yoyish uchun sharoit yaratganida, ana shunda biz Shaytonning hayratomuz faoliyati uchun vaqt kelganini va oxirat yaqin ekanini bilishimiz mumkin.” Testimonies, 5-jild, 451.

Hirod haqidagi hikoyada shuni topamizki, butparast Rimning vakili sifatida u butparast Rimning “oʻn shohi”ning vakili hamdir, va shuning uchun u Vahiy oʻn yettidagi oʻz saltanatini bir soatga fohishaga beradigan oʻn shohni ramziy ifodalaydi. Hirod Axab orqali oldindan timsollangan edi. Ikkalasi ham noqonuniy nikohlarda boʻlganlar. Isroildan boʻlgan Axabga isroillik boʻlmagan ayolga uylanish taqiqlangan edi, Hirod esa akasining xotinini xotinlikka olgan edi. Tir va Bobil fohishasining yer shohlari bilan qilgan zinokorligi Axab va Hirodning Izabel hamda Hirodiya bilan boʻlgan noqonuniy munosabati orqali ifodalanadi.

Karmal togʻidagi Axab bilan yuzma-yuz toʻqnashuv Hirod uchun tugʻilgan kun tantanasi sifatida tasvirlangan. Yakshanba qonuni vaqtida Amerika Qoʻshma Shtatlari Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlik boʻlishdan toʻxtaydi va oʻnta shoh yettinchi shohlikka aylanadi. Yettinchi shohlik sifatidagi oʻz tugʻilgan kunlarida Hirod mastona ziyofatda Hirodiyaning qizi Salomiyaga oʻz shohligining yarmigacha berishga rozi boʻladi. Oʻnta shoh oʻz shohligini mahluqqa berishga rozi boʻladilar va ular buni soxta paygʻambar (Amerika Qoʻshma Shtatlari) tomonidan aldanganliklari va maʼnaviy jihatdan “mast” boʻlganliklari uchun qiladilar.

Karmel togʻida soxta paygʻambarlar aldash maqsadida kun boʻyi raqsga tushdilar, Hirodning tugʻilgan kuni bazmida esa Hirodiyaning qizi Salomi mast shohni aldash uchun raqsga tushdi. Shu tariqa Hirodiya qizi Yahyo Choʻmdiruvchini oʻldirish uchun Axabning hokimiyatini qoʻlga kiritdi. Qoʻshma Shtatlardagi yakshanba qonuni vaqtida, Qoʻshma Shtatlar butun dunyoni cherkov hokimiyati va davlat hokimiyatidan yarim-yarim tarkib topgan bir saltanat boʻlgan butun dunyo miqyosidagi hayvon suratini qabul qilishga aldaydi. Uch karra ittifoqning soxta paygʻambari boʻlgan Qoʻshma Shtatlar tomonidan dunyoning aldanishi Izabelning paygʻambarlarining raqsi va Izabelning qizi (Salomi) tomonidan oldindan ifodalangan edi, chunki Izabel katolitsizm, murad protestantizm esa uning qizlaridir (Salomi kabi).

Quvgʻin yaqin orada keladigan, oʻlimni oʻz ichiga oladigan Yakshanba qonuni bilan boshlanadi; bu ikkinchi Ilyosning boshi kesilib, papalik uchun, Hirodiya timsolida ifodalangan shaxsga savat ichiga qoʻyib berilishi bilan tasvirlangan. Oʻsha paytda papalikning halokatli yarasi toʻliq tuzalgan boʻladi, u endi unutilgan emas, va yuz qirq toʻrt mingning alomati koʻtarilgani bois kechki yomgʻir oʻlchovsizlik bilan yogʻdiriladi. Oʻsha paytda uchinchi Voyning Islomiyati zarba beradi va koʻp suvlar ustida oʻtirgan buyuk fohishaning izchil hukmi boshlanadi. Uning hukmi ikki baravar qilinadi.

Va men osmondan yana bir ovozni eshitdim; u shunday der edi: “Ey Mening xalqim, uning gunohlariga sherik boʻlib qolmasligingiz va uning balolaridan ulush olmasligingiz uchun undan chiqinglar. Chunki uning gunohlari osmongacha yetib bordi, va Xudo uning nohaqliklarini esladi. U sizlarga qanday qaytargan boʻlsa, unga ham shunday qaytaringlar, va uning ishlariga yarasha unga ikki hissa qilib qaytaringlar; u toʻldirgan kosada unga ikki hissa qilib toʻldiringlar.” Vahiy 18:4–6.

Uning hukmi ikki karra bo‘ladi, chunki u hali 538-yildan 1798-yilgacha davom etgan Zulmat Asrlari mobaynida sodir etgan qotilliklari uchun hukm qilinmagan edi. Beshinchi muhrda papalik o‘ldirganlar qurbongoh ostida ramziy tarzda tasvirlanib, Xudo qachon Rim fohishasini hukm qilishini so‘raydilar; ularga esa, xuddi o‘zlari o‘ldirilganidek o‘ldirilishi lozim bo‘lgan shahidlarning ikkinchi guruhi to‘lgunga qadar qabrlarida orom olishlari aytiladi. Uning hukmi kelganda, u ikki karra bo‘ladi, chunki u Xudoning sodiq xalqini ikki marta o‘ldirgan bo‘ladi.

Va U beshinchi muhrni ochganida, men qurbongoh ostida Xudoning kalomi va ular mahkam tutgan shahodat uchun o‘ldirilganlarning jonlarini ko‘rdim. Ular baland ovoz bilan faryod qilib, shunday dedilar: “Ey muqaddas va haq Parvardigor, qachongacha hukm qilmay, yer yuzida yashovchilardan qonimiz uchun qasos olmaysan?” Va ularning har biriga oq liboslar berildi; hamda ularga aytilniki, o‘zlari kabi o‘ldirilishi kerak bo‘lgan hamxizmatlari va birodarlarining soni to‘lgungacha, yana ozgina vaqt orom qilsinlar. Vahiy 6:9–11.

Opa Uayt beshinchi muhr shahidlarining ushbu parchasini Yakshanba qonuni davriga joylashtiradi; o‘sha vaqtda Xudoning boshqa suruvi Bobildan chaqirib chiqariladi. Bu — Hirodning tug‘ilgan kun bazmi bo‘lib, o‘shanda o‘n shoh yettidan bo‘lgan sakkizinchi shohlikka o‘zlarining yettinchi shohligini berishga rozi bo‘ladilar.

“Beshinchi muhr ochilganda, vahiyda Yuhanno Vahiy oluvchisi qurbongoh ostida Xudoning Kalomi va Iso Masihning shahodati uchun o‘ldirilganlar jamoasini ko‘rdi. Shundan keyin Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobida tasvirlangan manzaralar keldi; o‘shanda sodiq va haqiqiy bo‘lganlar Bobildan tashqariga chaqirildi. [Vahiy 18:1–5, iqtibos keltirilgan.]” Manuscript Releases, 20-jild, 14.

Bobildan chaqirib chiqarilganlar, Hirodiyoning ikkinchi Ilyosga qilgani kabi, papalik tomonidan o‘ldiriladigan shahidlarning ikkinchi guruhini tashkil etadi. Oqsoch White ham beshinchi muhrni yakuniy muhrning ochilishiga joylashtiradi.

“U beshinchi muhrni ochganida, men qurbongoh ostida Xudoning kalomi va o‘zlari mahkam tutgan shahodat uchun o‘ldirilganlarning jonlarini ko‘rdim. Va ular baland ovoz bilan faryod qilib, dedilar: Ey Rabbii, Muqaddas va Haqiqiy Zot, Sen qachongacha yer yuzida yashovchilar ustidan hukm chiqarmaysan va qonimiz uchun qasos olmaysan? Va ularning har biriga oq kiyimlar berildi [ular pok va muqaddas deb e‘lon qilindilar]; va ularga yana bir oz vaqt orom olishlari aytili, toki ular kabi o‘ldirilishi kerak bo‘lgan hamxizmatkorlari hamda birodarlari soni to‘lsin’ [Vahiy 6:9–11]. Bu yerda Yuhannoga aslida mavjud bo‘lgan narsalar emas, balki kelajakdagi bir davrda sodir bo‘ladigan manzaralar ko‘rsatildi.

“Vahiy 8:1–4 dan iqtibos.” Qo‘lyozmalar nashrlari, 20-jild, 197.

Qorong‘i asrlar davomida papalik tomonidan o‘ldirilganlarning ibodatlari “yettinchi muhr” ochilganda “esga olinadi”; bu esa “yettinchi muhr” yaqin orada keladigan yakshanba qonuni paytida ochilishini ko‘rsatadi, chunki aynan o‘sha yerda Xudo uning gunohlarini eslaydi.

Va men osmondan yana boshqa bir ovozni eshitdim; u shunday der edi: Ey Mening xalqim, uning gunohlariga sherik bo‘lib qolmasligingiz va uning balolaridan ulush olmasligingiz uchun undan chiqinglar. Chunki uning gunohlari osmongacha yetib borgan, va Xudo uning

nohaqliklarini esga oldi. U sizlarga qanday qaytargan bo'lsa, sizlar ham unga shunday qaytaringlar; uning ishlariga ko'ra unga ikki hissa qilib qaytaringlar: u to'ldirgan kosada unga ikki hissa qilib to'ldiringlar. Vahiy 18:4–6.

Birinchi Ilyos oxirgi kunlarda dunyoni Armageddonga yetaklaydigan yuz qirq to'rt ming bilan uch karra ittifoq o'rtasida yuz beradigan to'qnashuvga guvohlik beradi. Ikkinchi Ilyos (Yahyo Cho'mdiruvchi) birinchi Ilyosning guvohligini takrorlaydi va kengaytiradi hamda ular birgalikda (satr ustiga satr), uchinchi va so'nggi Ilyosning bashoratli xususiyatlarini aniqlab, mustahkamlaydi. Uchinchi Ilyos bir boshlanish Ilyosi (Miller) va bir yakun Ilyosi orqali ifodalanadi, chunki birinchi farishtaning harakati uchinchi farishtaning harakatida takrorlanadi.

“Xudo Vahiy 14 dagi xabarlarga bashoratlar qatorida o'z o'rnini bergan, va ularning ishi bu yer tarixining yakunigacha to'xtamasligi kerak. Birinchi va ikkinchi farishtaning xabarlari hanuz bu zamon uchun haqiqatdir va bundan keyin keladigan shu xabar bilan yonma-yon davom etishi kerak.” The 1888 Materials, 803, 804.

Uchinchi Ilyos Alfa va Omeganing o'ziga xos muhriga egadir, chunki u boshlanish va yakunni ifodalovchi Ilyosni anglatadi. Birinchi ham, oxirgi Ilyos ham Vahiyning o'n to'rtinchi bobidagi yoki birinchi, yoki uchinchi farishtaning harakatini ifodalaydi.

“Yahyo Cho'mdiruvchining ishi va oxirgi kunlarda xalqni loqaydligidan uyg'otish uchun Ilyosning ruhi va qudratida oldinga chiqadiganlarning ishi ko'p jihatdan aynidir. Uning ishi bu davrda bajarilishi lozim bo'lgan ishning bir timsolidir. Masih dunyoni solihlik bilan hukm qilish uchun ikkinchi marta kelishi kerak. Dunyoga berilishi lozim bo'lgan oxirgi ogohlantirish xabarini olib boruvchi Xudoning xabarchilari, Yahyo Uning birinchi kelishi uchun yo'l tayyorlagani kabi, Masihning ikkinchi kelishi uchun yo'l tayyorlashlari kerak. Bu tayyorlov ishida “har bir vodiy ko'tariladi, har bir tog' va tepalik pasaytiriladi; egri joylar to'g'rilanadi, notekis joylar tekislanadi”, chunki tarix takrorlanadi va yana bir bor “Egamizning ulug'vorligi zohir bo'ladi, va barcha bashar uni birgalikda ko'radi; chunki Egamizning og'zi shuni aytdi.” Southern Watchman, 1905-yil 21-mart.

Ilyosning uch karra tatbiqi Ilyos hamda Ilyos bilan bog'liq harakat o'rtasidagi qarama-qarshilikni va Zamonaviy Bobilning uch karra ittifoqini ifodalaydi. Bu Ahd Xabarchisiga yo'l hozirlovchi xabarchining uch karra tatbiqi bilan chambarchas bog'liqdir, biroq o'sha yo'nalish harakat va xabarchining ichki dinamikasini ifodalaydi. Har ikkala uch karra tatbiqda ham xabarchi va harakatning uchinchi va yakuniy bajo bo'lishi Alfa va Omega orqali tasvirlanadi; ular boshlang'ich bajo bo'lish va yakuniy bajo bo'lishni ifodalaydi.

Uchinchi va yakuniy Ilyos uchinchi farishtaning harakatini ifodalaydi; bu esa yuz qirq to'rt mingning harakatidir. Ular Vahiy kitobining o'n birinchi bobida bayon etilgan buyuk zilzila soati kelganda, buyuk olomonni Bobildan tashqariga chorlab chiqarish uchun bir bayroq sifatida ko'tariladilar. O'sha soatdan avval, xabarchi ham, harakat ham tinchlik va omonlik haqidagi qalbaki kechki yomg'ir xabarini taqdim etuvchi qalbaki harakatga qarama-qarshi qo'yilgan holda ayon bo'ladi.

Haqiqiy va soxta xabar hamda xabarchi o'rtasidagi farqlar xabarning amalga oshishi orqali tanib olinishi lozim. Ushbu maqolalar 2023-yil iyul oyining oxirida boshlangan edi va 7-oktabr qirg'inidan ancha oldinroq, maqolalar uchinchi Voyning Islomini haqiqiy so'nggi yomg'ir xabari aniqlashini hamda bu xabar 2001-yil 11-sentyabrda boshlanganini ko'rsatib kelayotgan edi. Maqolalar, ilhomga ko'ra, o'sha vaqtda boshlangan xalqlarning g'azablanishi to'lg'oq tutgan ayolga o'xshash ekanini va shuning uchun yer sayyorasiga keltirilgan g'azab hamda kulfatlar sinov muddati yopilguniga qadar tobora kuchayishda davom etishini ko'rsatdi.

Tadqiqotni keyingi maqolamizda davom ettiramiz.

“Oh, Xudoning xalqi hozir deyarli butparastlikka berilib ketgan minglab shaharlarning yaqinlashib kelayotgan halokatini his eta olsalar edi! Ammo haqiqatni e'lon qilishi lozim bo'lganlarning ko'plari o'z birodarlarini ayblab, hukm qilmoqdalar. Xudoning qalblarni o'zgartiruvchi qudrati onglar uzra ta'sir qilganida, qat'iy bir o'zgarish yuz beradi. Odamlarda tanqid qilish va buzib tashlashga moyillik bo'lmaydi. Ular nur dunyoga porlashiga to'sqinlik qiladigan mavqeda turmaydilar. Ularning tanqidlari, ularning ayblovlari to'xtaydi. Dushmanning kuchlari jang uchun safarbar bo'lmoqda. Oldimizda shiddatli to'qnashuvlar turibdi. Bir-biringizga yanada yaqinlashing, ey birodarlarim va opa-singillarim, bir-biringizga yaqinlashing. Masih bilan bog'laning. “Sizlar: “Fitna”, demanglar,... va ular qo'rqan narsadan qo'rqmanglar, dahshatga tushmanglar. Lashkarlar Rabbiysi bo'lgan Egamizning O'zini muqaddas deb biling; qo'rqadiganingiz ham O'zi bo'lsin, dahshatga soladigani ham O'zi bo'lsin. Shunda U muqaddas maskan bo'ladi; ammo Isroilning har ikki xonadoni uchun qoqinish toshi va surinish qoyasi, Quddus aholisiga esa tuzoq va qopqon bo'ladi. Ularning orasidan ko'plari qoqilib, yiqilib, sindiriladi, tuzoqqa ilinadi va tutib olinadi.”

“Dunyo — bir teatrdir. Uning aholisi bo'lgan aktyorlar oxirgi buyuk dramadagi o'z rollarini ijro etishga hozirlanmoqdalar. Xudo nazardan chetda qoldirilgan. Insoniyatning ulkan ommasi orasida, odamlar o'zlarining xudbin maqsadlarini amalga oshirish uchun birlashganlaridan boshqa, hech qanday birlik yo'q. Xudo kuzatib turibdi. Uning isyonkor fuqarolari haqidagi niyatlari bajo keltiriladi. Dunyo insonlar qo'liga topshirilmagan, garchi Xudo bir muddat tartibsizlik va parokandalik unsurlariga hukmronlik qilishiga yo'l qo'yayotgan bo'lsa-da. Quyidan keladigan bir qudrat dramadagi so'nggi buyuk manzaralarni yuzaga keltirish uchun ishlamoqda, — Shayton Masih sifatida kelib, maxfiy jamiyatlarga o'zlarini bog'layotganlar orasida nohaqlikning barcha aldovlari bilan ish yuritmoqda. Ittifoqlashish ehtirosiga berilayotganlar dushmanning rejalarini amalga oshirmoqdalar. Sabab ortidan oqibat keladi.”

“Itoatsizlik deyarli o'z haddiga yetdi. Dunyo sarosimaga to'lgan, va tez orada insonlar ustiga buyuk bir dahshat keladi. Oxiri juda yaqin. Biz, haqiqatni biluvchilar, tez orada dunyo ustiga mislsiz bir kutilmagan hodisa kabi yopirilib keladigan narsaga tayyorlanayotgan bo'lishimiz kerak.” Review and Herald, 1903-yil 10-sentyabr.